

Diskussionsfrågor sammanställning nätverksträff kretsloppsnätverket 10 maj 2019, Kvicksund Eskilstuna

1. Sammanställning latrinabonnenter finns hos deltagande kommuner

De flesta hänvisade till Avfall Sveriges statistik 

Kommun/ organisation	Antal hämtning (ca)	Antal eget omhändertagande?	Kommentar:
NSR	50	inga	
NODAVA	50	ca 15-20	
SSAN	200	ca 15-20	
Sunne	25	ca 5	

2. Hur sker hämtning, transport och omhändertagande av latrin i era kommuner

NSR	Flakbil
NODAVA	in på ÅVC (privat)
SSAN	Både sopbil, specialbil och in på ÅVC
Sunne	Entreprenör för RE hämtar
VafabMiljö (12 kommuner)	619 kr/kärl för hämtning och omhändertagande. Byter vid hämtning. Entreprenör lägger upp slingan själv.
Eskilstuna /Strängnäs	Etikettssystem, 500:- per tunna
Nyköping	Endast budning, strax över 300:-/tunna
Linköping	Tömmer med slambil, fungerar ganska ok men ingen trevlig hantering. Men har problem med hämtning och hantering. Negativ till latrinhämtning i allmänhet pga transportbehovet, förser inte med latrinkärl. Tar 450:-/tunna för tömning

3. Hur många slutna tankar finns i era kommuner, finns det några med vakuumpoletter /extremt snålpolande toaletter?

Kommun/ organisation	Antal slutna tankar ca	Antal med extremt snålpolande toaletter	Kommentar:
NSR	2000	-	
NODAVA	500	-	
SSAN	1000	-	
Sunne	500	-	

Strängnäs	finns	finns	
Haninge	finns	finns	
Uddevalla	ca 2000	finns	
Örebro	finns	finns	
Norrtälje	ca 7000	ca 1000	

Fråga 4: Latrin – en resurs eller ett problem?

- Är latrinhämtning något som bör fasas ut, eller fyller det sin funktion?
- Kan hanteringen i er kommun moderniseras/effektiviseras?

Svar fråga 4: Kort sammanfattning av diskussionen:

- Vafab behovstömmer
- Eskilstuna "taggar" sina kärl. Kunderna får sätta lapp på sitt kärl för att få det tömt.
- Linköping/Nyköping bara budade tömningar, AÖS har "latrinrundor".
- Alla i gruppen är för latrin när det gäller kretslopp. Arbetsmiljön är dock dålig och lite 1800-tal både för sophämtare, behandling, och fastighetsägare.
- Inom 20 år tror vi latrinhämtningen är utdöd- möjligtvis att det kommer finnas i skärgården.
- Smålandkommun har tankar som sugts istället för tunnor- bra! Subventioneras med taxa.
- Vafab har krav på max 15 kg vikt på tunnan , måste vara märkt och vara "rätt" sorts tunna.
- Eskilstuna har problem med annat avfall i tunnorna.
- Vafab -säckar som får sprättas = dålig arbetsmiljö
- Urinhämtning finns i Linköping: erfarenheter är att det fungerar bra. Lagring i 1 år. Östra skaraborg – lagring i 1 år.

Svar fråga 4: Konkreta aktiviteter på hur ni eller någon annan kan arbeta vidare med frågan

- Avfall Sverige kan göra en guide hur latrin ska hanteras.
- Föreslå tankar istället för tunnor
- Subventionera de lösningar de vill ha.

Svar fråga 4: Olöst fråga som behöver utredas/diskuteras vidare:

- Finns det en bättre lösning?
- Komma ifrån latrintunnor.
- Framtidsprognos är att behovet av latrintunnor kommer minska, i skärgården kommer de nog finnas kvar.

Fråga 5: Tömning tankar mm

- Har ni budad tömning eller schemalagd tömning av slutna tankar?
- Hur säkerställer ni att folk inte "sätter ett spett i tanken"? (T.ex obligatorisk tömning med vissa intervall, provtryckning etc.). Har ni schabloner för hur ofta specifika hushåll borde behöva tömma.
- Hur hanterar ni reningsverk, t ex Alnarp Cleanwater, som enligt försäljare inte behöver tömmas?

Svar fråga 5: Kort sammanfattning av diskussionen:

- NSR= schemalagd tömning
- NODAVA= schemalagd och budad, tömning minst vart 3:e år
- SSAN= schemalagd och budad, inget krav
- Sunne= schemalagd och budad och alltid tömning varje år
- Krav på sugledning
- Arbetsmiljöverket backade på kraven på kunderna.
- Linköping har krav på förankring.
- Strängnäs: bara budad tömning.
- Håbo, Grums, Hagfors och SMOF har både budning och schemalagd.
- Obligatorisk tömning av slutna tankar 1 gång/år för Strängnäs, Håbo, Grums, Hagfors och SMOF

Svar fråga 5: Konkreta aktiviteter på hur ni eller någon annan kan arbeta vidare med frågan

- inget antecknat

Svar fråga 5: Olöst fråga som behöver utredas/diskuteras vidare:

- inget antecknat

Fråga 6: Små avlopp i kretslopp – insamling, hygienisering och spridning

- Vilken del av kommunen bör äga frågan?
- Vilka förutsättningar behövs för att kunna etablera och driva ett kretsloppssystem?
- Information och kommunikation kring kretsloppssystemet, t ex för att undvika ovidkommande föremål eller ämnen i latrinkärl och slutna tankar – kan detta samordnas med övrig kommunikation från kommunen rörande vatten och avlopp?
- Hur bör provtagning av färdighygeniserad produkt ske? Vem ska ansvara?
- Fördelar och nackdelar med olika tekniker för hygienisering av klosettavatten och latrin. Våtkompostering, ureahygenisering, lagring osv.

Svar fråga 6 på nästa sida!

Svar fråga 6: Kort sammanfattning av diskussionen:

- Samma fraktion kan vara både avfall och avlopp
- Liten skala = avfall= avfallsansvarig
- Större skala/VO = avlopp = VA-ansvarig
- Information och kommunikation är mycket viktigt. Smart att samordna med andra kommunala aktörer ex bifoga till slamfaktura, delta på mässor osv.
- VA-huvudmannen ska sätta det praktiska. Tillsynsmyndigheten ska tillsyna. Politiken måste vara med, arbetet måste förankras uppifrån och det måste finnas en efterfrågan om vad som händer uppifrån.
- För att det ska fungera behövs samverkan uppifrån och ner inom kommunen, samt med lantbrukaren.
- Svåröslig fosfor i slam-lantbrukare kanske även vill ha mull och andra ämnen. Kan fönbränning vara bra för att lösa fosfor?

Svar fråga 6: Konkreta aktiviteter på hur ni eller någon annan kan arbeta vidare med frågan

- VA-huvudmännen ska alltid välja/beakta källsorterande teknik vid § 6 LAV (el liknande områden), för att föregå med gott exempel.

Tillsyn:

- nya riktlinjer vid nybyggnation, ställa krav på slutentank, separation vid nybyggnation.
- Vid gamla anläggningar diskutera men inget krav på slutentank.
- Krav på slutentank för sjönära anläggningar pga utsläppskraven
- argument kan även vara vattenbesparande orsaker

Kommunledningskontoret:

- Inte bara skriva planer utan efterfråga kräva resultat.
- att kommunen utifrån kretsloppsprincipen ställer krav på slutentank men då måste man jobba med var slammet tar vägen.

ESEM: fosforfiltermaterial planer på att samla in från FÄ på avtal som sedan kan spridas på jordbruksmark.

Svar fråga 6: Olöst fråga som behöver utredas/diskuteras vidare:

- Tydlighet kring ansvarsfrågan om vem som ska provta och på vilket sätt, samlingsprov? Rengöring av utrustning?
- Allmänt behov av nationell tydlighet
- All nybyggnation ska källsorteras. Boverkets byggnorm bör reglera detta?
- Vem i kommunen högre upp ska ha ansvaret att se till att planer kring kretslopp efterlevs? Det måste finnas ett kretsloppsarbete i kommunen och det behöver finnas intresse från politiken.
- Fatta beslut på kretsloppsprincipen men kommunen måste då arbeta med hela kretsloppet, var ska slammet ta vägen och vad händer med det sedan?